

ЗАКОН О ЈАВНО-ПРИВАТНОМ ПАРТНЕРСТВУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Члан 1.

Овим законом уређује се предмет, начела, начин, облици и услови под којима се може остваривати јавно-приватно партнерство, елементи уговора о јавно-приватном партнерству и друга питања од значаја за јавно-приватно партнерство.

Члан 2.

(1) Јавно-приватно партнерство је облик сарадње јавног и приватног сектора, које се реализује удруживањем ресурса, капитала и стручних знања, ради задовољавања јавних потреба.

(2) Сарадња се остварује ради осигурања финансирања у циљу изградње, санације, реконструкције, управљања или одржавања инфраструктуре, пружања услуга и изградње објеката, а у сврху задовољавања јавних потреба.

Члан 3.

(1) Циљ овог закона је да створи јаван и недискриминаторан правни основ и утврде услови под којима се може остваривати јавно-приватно партнерство у областима из члана 2. став 2. овог закона.

(2) Специфични циљеви који се желе постићи јавно-приватним партнерством су:

- а) уговарање и извођење већег броја пројеката чијом реализацијом ће јавни партнер квалитетније одговорити својим обавезама и ефективније искористити јавне приходе,
- б) креирање нових извора прихода, нове инфраструктуре и нових услуга,
- в) природна тржишна расподела ризика између јавног и приватног сектора,
- г) стварање додатне вриједности кроз алокацију ресурса, знања и вјештина приватног и јавног сектора,
- д) повећање продуктивности, конкуренције и рационалног кориштења привредних капацитета приватних и јавних субјеката и
- ђ) транспарентност у избору и уговарању.

Члан 4.

(1) Јавно-приватно партнерство обавезно се заснива на следећим начелима:

- а) дугорочност уговорних односа између партнера,
- б) првенство ослонца на приватна средства, што не искључује јавна средства,
- в) дефинисање циљева градње од јавног партнера са позиција јавног интереса и постизање стандарда изградње, одржавања и квалитета услуга, с тим да се расподела ризика дефинише у сваком појединачном случају,
- г) плаћање накнаде приватном партнеру од јавног партнера за изградњу и вођење изграђене инфраструктуре који преузима обавезу да ће се изграђеном инфраструктуром користити за уговорену намјену или приватни партнер остварује накнаду директно од крајњих корисника и
- д) пренос у власништво јавном сектору изграђене инфраструктуре након уговореног периода коришћења.

(2) Јавни партнер дужан је поштовати и начела:

- а) заштите јавног интереса, које подразумејева потребу за минималним финансијским издвајањем јавног партнера у процесу унапређења одређених услуга,
- б) слободне конкуренције, које подразумејева подстицање највеће могуће партиципације понуђача,
- в) равноправног третмана, које подразумејева избегавање дискриминације по било ком основу,
- г) узајамног признавања, које подразумејева прихватање међународних техничких спецификација и сертификата,
- д) сразмјерности, које подразумејева пропорционалан однос тражених капацитета и обима уговора,
- ђ) транспарентности, које подразумејева јавност у процесу додјеле уговора и успостављање правних заштитних мјера и
- е) заштите природне средине и промоције одрживог развоја, која подразумејевају потребу очувања природних ресурса.

Члан 5.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- а) јавна потреба представља обављање услуга у области јавног сектора на објектима као што су: аеродроми, луке, жељезнице и жељезнички транспорт, образовне и здравствене установе, канали, водоснабдијевање, наводњавање, као и друге услуге које се обављају у области јавног сектора,
- б) ризик изградње представља догађаје у вези са иницијалном фазом укључивања имовине, као што су кашњења у испорукама, непоштовање одређених стандарда, одређени додатни трошкови, технички недостаци, негативни спољни ефекти (укључујући ризик окружења), те компензациона плаћања трећим странама,
- в) ризик доступности чини случајеве у којима се током употребе имовине партнер може позвати на одговорност, због неадекватног управљања које је резултирало нижим обимом услуга од уговором договореног или услуге нису достигле ниво квалитета који је прецизиран уговором,
- г) ризик тражње представља варијабилност у потражњи, односно постојање више или ниже потражње него што је била очекивана када је уговор потписиван, не процјењујући особине приватног партнера, при чему промјена тражње може бити узрокована субјективним, али и објективним разлозима,
- д) финансијски лизинг је правни посао у којем давалац лизинга преноси право држања и коришћења предмета лизинга на примаоца лизинга на одређени рок, уз његову обавезу плаћања уговорене лизинг накнаде и са правом да предмет лизинга врати даваоцу лизинга, да га откупи или продужи уговор о лизингу и
- ђ) оперативни лизинг је врста закупа или најма, односно модел финансирања у којем давалац лизинга не нуди власништво над предметом лизинга већ коришћење и управљање.

Члан 6.

(1) Јавни партнер може бити:

- а) Република Српска, односно Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) путем надлежног министарства,
- б) јавна установа коју оснива Влада,
- в) јавно предузеће у већинском власништву Републике Српске (у даљем тексту: Република),
- г) јединице локалне самоуправе, односно општине и градови,
- д) јавне установе коју оснивају јединице локалне самоуправе и
- ђ) јавна предузећа у већинском власништву јединица локалне самоуправе.

(2) Учешће јавног партнера може бити у облику улога у стварима, правима или новцу кроз плаћање редовне накнаде приватном партнеру за његове услуге.

(3) Ствари и права која чине улог јавног партнера могу бити: давање земљишта у закуп приватном партнеру, концесија, право грађења, право службености, те пројектна документација коју приватни партнер прихвата, уз обавезно поштивање прописа који уређују право располагања и обавезе.

(4) У остваривању јавно-приватног партнерства, приватни партнер је правно лице основано у складу са законима Републике у власништву домаћег и/или страног правног лица са којим се закључује уговор о јавно-приватном партнерству и које извршава уговор о јавно-приватном партнерству у складу са овим законом.

(5) Приватни партнер може за потребе спровођења уговора о јавно-приватном партнерству основати привредно друштво посебне намјене у складу са прописима Републике.

Члан 7.

Предмет јавно-приватног партнерства може бити изградња, коришћење, одржавање и управљање или реконструкција, коришћење, одржавање и управљање имовине у сврху задовољавања јавних потреба у областима:

- а) ваздушног, друмског, ријечног и жељезничког саобраћаја са припадајућим инфраструктурним објектима,
- б) образовне, културне и спортске инфраструктуре,
- в) здравствене инфраструктуре,
- г) комуналне инфраструктуре,
- д) информационо-комуникационе инфраструктуре,
- ђ) иновационо-предузетничке инфраструктуре,
- е) управљања еколошким и чврстим отпадом и
- ж) другим областима од интереса за Републику и јединице локалне самоуправе.

Члан 8.

Уговори из подручја сарадње јавног и приватног сектора могу бити у два основна облика:

- а) уговорни облик јавно-приватног партнерства у којем се партнерство између јавног и приватног партнера заснива искључиво на уговорним везама и
- б) институционални облик јавно-приватног партнерства у којем партнерство јавног и приватног сектора укључује сарадњу у ту сврху формираног привредног субјекта.

Члан 9.

Не сматрају се уговорним обликом јавно-приватног партнерства, у смислу члана 8. овог закона, слjedeћи уговорни облици:

- а) дугорочни уговори о услугама којима јавни сектор прибавља само услуге, без капиталних инвестиција приватног партнера и
- б) уговор о пројектовању, грађењу и извођењу за јавни сектор.

Члан 10.

(1) Уговорни облици јавно-приватног партнерства, у смислу члана 8. тачка а) овог закона су концесије и приватна финансијска иницијатива. У концесионом облику јавно-приватно партнерство реализује се у складу са одредбама Закона о концесијама.

(2) Приватна финансијска иницијатива је уговорни облик у којем приватни партнер финансира, изводи, одржава и руководи јавном грађевином за потребе јавног сектора, а своје услуге већим дијелом наплаћује од јавног сектора према претходно утврђеним стандардима простора и услуга, те механизму плаћања.

(3) Изузетно од става 1. овог члана јавни партнер може предложити и другу врсту уговорног облика јавно-приватног партнерства без штетних посљедица по јавни интерес, који одговара начелима из члана 4. овог закона.

Члан 11.

(1) Институционални облик јавно-приватног партнерства у смислу члана 8. тачка б) овог закона подразумијева оснивање заједничког привредног друштва и другог организационог облика у складу са важећим прописима.

(2) Заједничко привредно друштво може учествовати искључиво у провођењу пројеката јавно-приватног партнерства за чије провођење је основано.

(3) Оснивање институционалног облика јавно-приватног партнерства подразумијева примјену начела из члана 4. овог закона.

(4) Права и обавезе јавног и приватног партнера регулишу се међусобним уговором.

Члан 12.

(1) Јавни партнер израђује студију или предстудију економске оправданости о конкретном јавно-правном послу и на основу студије и сагласности Министарства финансија и ресорног министарства за област која је предмет јавно-приватног партнерства, на усклађеност приједлога пројекта са буџетским пројекцијама и плановима, те фискалним ризицима и прописаним ограничењима, доноси одлуку о покретању поступка избора приватног партнера.

(2) Јавни партнер расписује јавни позив за исказивање интереса за предмет јавно-приватног партнерства који треба да садржи опис потреба и захтјева јавног сектора, предмета јавно-приватног партнерства, дефиниције економских, правних и других захтјева који се односе на предмет.

(3) Јавни партнер прије објављивања јавног позива треба сачинити тендерску документацију која садржи, између осталог: обавезне услове које треба испунити приватни партнер, критерије за оцјењивање понуде, нацрт уговора, рокове за доставу понуда, право на приговор и жалбу заинтересованог приватног партнера, и др.

(4) Приједлог тендерске документације доставља се на сагласност Министарству финансија које приликом давања сагласности води рачуна да ли се критеријуми за оцјењивање, поступак и избор приватног партнера на задовољавајући начин заснивају на јасним, јавним и свима доступним принципима недискриминације.

(5) За избор приватног партнера користи се преговарачки поступак у складу са нормама међународног права који обухвата фазу претквалификације и фазу преговарања и прикупљања понуда, на начин да јавни партнер обави преговоре са одабраним понуђачима, те размотри све аспекте потенцијалних уговора и током преговарачког поступка обезбједи равноправан третман свих одабраних понуђача.

(6) Поступак избора приватног партнера ближе се прописује уредбом коју доноси Влада у року од три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 13.

(1) Уговором о јавно-приватном партнерству уређује се пословни однос између јавног и приватног партнера којим се задовољава одређена јавна потреба.

(2) Уговор о јавно-приватном партнерству може садржавати више основних уговора заснованих на одговарајућим правним прописима.

(3) Уговор о јавно-приватном партнерству обавезно садржи:

а) права и обавезе јавног и приватног партнера као уговорних страна, укључујући и обавезу пружања сигурне услуге корисницима по стандардима прописаним од јавног партнера,

б) сврху и предмет уговора,

в) јасну идентификацију ризика и подјелу ризика између јавног и приватног партнера,

г) начин и услове обезбјеђења финансијске конструкције пројекта, као и услове под којим финансијске институције могу учествовати у пројекту,

д) минималне стандарде који ће се примијенити током пројектовања, стандарде простора, квалитет услуга, те друге захтјеве за спровођење пројекта,

ђ) начин плаћања, те услове за одређивање и усклађивање накнада,

- е) регулисање пореских обавеза,
- ж) потпуну транспарентност и обавезу јавног партнера да објави податке који се односе на вођење јавно-приватног партнерског пројекта,
- з) право јавног партнера на надзор током спровођења пројекта и реализације уговора,
- и) вријеме трајања, као и услове за обнављање уговора,
- ј) дефинисање власништва по престанку уговора,
- к) санкције и накнаде за неиспуњавање обавеза уговорних страна,
- л) раскид уговора уз право партнера да раскину уговор и поступак у случају раскида уговора прије датума престанка утврђеног уговором,
- љ) начин рјешавања спорова,
- м) мјере за омогућавање финансирања пројекта,
- н) опис догађаја који се сматрају вишом силом,
- њ) остале елементе битне за предмет јавно-приватног партнерства и
- о) обавезу уговарања ревизије уговора након одређеног временског периода.

Члан 14.

(1) Уговорне стране могу уговорити са трећим лицем да том трећем лицу приватни партнер уступи уговор или пренесе неке од обавеза.

(2) Промјена приватног партнера производи правно дејство само уз пристанак јавног партнера.

Члан 15.

Свака страна у уговору о јавно-приватном партнерству дужна је да поступа у складу са начелом савјесности и поштења, без могућности искључења или ограничења ове обавезе.

Члан 16.

Заштита јавног партнера подразумијева минимум осигурања у областима:

- а) физичког оштећења објекта,
- б) потраживања треће стране,
- в) поузданости послодавца,
- г) пословне сметње,
- д) скривене недостатке,
- ђ) право корисника услуга да траже надокнаду за причињену штету од приватног партнера и
- е) омогућавање Служби за ревизију јавног сектора Републике Српске контролу на пројектима јавно-приватног партнерства.

Члан 17.

Заштита приватног партнера подразумијева:

- а) равноправан третман свих учесника јавног позива,
- б) уговорне аранжмане за алокацију и ублажавање ризика,
- в) пружање компензације приватном партнеру уколико због јавног интереса, уговор буде, на захтјев јавног партнера, допуњен, измјењен или раскинут,
- г) равноправан статус код рјешавања спорова,
- д) право увођења кредитора у случају да приватни партнер не изврши обавезу, укључујући и право да замијени извођача радова и
- ђ) онемогућити експропријацију, осим уколико је проглашен јавни интерес и у том случају осигурати да буде плаћена пуна одштета.

Члан 18.

(1) У случајевима кад је јавни партнер: Република, односно Влада путем надлежног министарства, јавна установа коју оснива Влада или јавна предузећа у већинском власништву Републике, сагласност на закључење уговора даје Влада.

(2) Јавни партнер из става 1. овог члана прије прибављања сагласности дужан је да изврши анализу пројекта са становишта ефикасности и подјеле ризика, а која обавезно мора да садржи:

- а) економске и финансијске показатеље пројекта укључујући упоредну анализу трошкова и користи примјеном јавно-приватног партнерства и примјеном других облика у вршењу јавних услуга,
- б) неопходна финансијска средства из буџета Републике или јединица локалне самоуправе,
- в) правни статус власништва и
- г) ризике повезане са реализацијом пројекта са посебним нагласком на утицај инвестиције на задужење буџета одговарајућег нивоа власти.

(3) Сагласности на закључење уговора о јавно-приватном партнерству у случајевима кад је јавни партнер јединица локалне самоуправе, јавна установа коју оснива јединица локалне самоуправе и јавно предузеће у већинском власништву јединице локалне самоуправе, дају Министарство финансија и ресорно надлежно министарство, на основу анализе из става 2. овог члана.

Члан 19.

(1) У јавно-приватном партнерству обавезно је утврђивање расподјеле основних ризика, и то:

- а) ризик изградње који се односи на активности у вези са почетним стањем имовине која је предмет уговора,
- б) ризик расположивости који се односи на случајеве гдје се током управљања имовином позива приватни партнер на одговорност због пружања услуга испод задатог стандарда или услуге не поштују стандарде прецизиране уговором и
- в) ризик потражње који се односи на нестабилност потражње у односу на очекивану у тренутку потписивања уговора, независно од ангажовања приватног партнера, односно то је уобичајен ризик који сноси приватна страна у тржишној економији.

(2) Утврђивање расподјеле осталих ризика попут покретања стечаја или ликвидације над приватним партнером и других, који произлазе из предметног јавно-приватног партнерства могу се идентификовати у уговору између јавног и приватног партнера.

Члан 20.

(1) Вриједност пројекта води се као инвестиција јавног сектора и имовина евидентира у рачуноводственој евиденцији јавног сектора, ако је јавни сектор: наручилац инвестиције, ако сноси ризик изградње и ризик расположивости или ризик потражње.

(2) Вриједност пројекта не води се као инвестиција јавног сектора и не води се у рачуноводственој евиденцији јавног сектора у случају ако приватни партнер сноси ризик изградње и најмање један од два преостала ризика из става 1. овог члана.

(3) У случају из става 1. овог члана, вриједност инвестиције из јавно-приватног партнерства терети буџет Републике и сматра се финансијским лизингом.

(4) У случају из става 2. овог члана уговор се од јавног сектора сматра као оперативни лизинг и у буџету се евидентира као куповина услуга од јавног партнера.

(5) Упутство о рачуноводственом евидентирању имовине доноси министар финансија у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 21.

(1) Јавни партнер је обавезан да прати спровођење пројеката јавно-приватног партнерства током његове примјене.

(2) Надлежно министарство ће једном годишње поднијети технички и финансијски извјештај Влади о спровођењу сваког појединачног јавно-приватно партнерског уговора који обавезно садржи процјену успјешности пројекта.

(3) Влада Републике Српске ће једном годишње поднијети Извјештај Народној скупштини Републике Српске о укупним ефектима провођења Закона о јавно-приватном партнерству.

Члан 22.

Јавни партнер омогућиће јавности увид у закључивање уговора јавно-приватног партнерства, увид у документа, формуларе и у извјештаје.

Члан 23.

(1) Уговори јавно-приватног партнерства уписују се у Регистар јавно-приватног партнерства Републике (у даљем тексту: Регистар), који води Министарство финансија.

(2) У Регистар из става 1. овог члана уписују се јавни и приватни партнер и сви подаци одређени овим законом и Правилником о садржају и начину вођења регистра јавно-приватног партнерства, који доноси министар финансија, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 24.

(1) Процедуру примјене и мониторинга пројеката јавно-приватног партнерства врши надлежно министарство које је обавезно сачинити правила о критеријумима и механизмима мониторинга.

(2) Надзор над применом овог закона врше Министарство финансија, надлежни инспекцијски органи и Главна служба ревизије јавног сектора.

Члан 25.

Овај закон се примјењује и на пројекте јавно-приватног партнерства који су одобрени прије његовог ступања на снагу, уколико поступак избора приватног партнера није завршен до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 01- 962/09
Датум: 11. јун 2009. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић